

Doğukan İşler

GENÇ
T
Kültür

KEKEME HAMLET

Yayın Yönetmeni Savaş Özdemir
Yayın Koordinatörü Tülay Öncü
Editör Merve Okçu
Kapak Tasarımı Barış Şehri
İç Tasarım Tamer Turp

3. Baskı Mart 2019

Uluslararası Seri No ISBN: 978-605-08-2902-0

TİMAŞ YAYINLARI

Adres Cağaloğlu, Alemdar Mah. Alayköşkü Cad.
No:5 Fatih/İstanbul
Telefon (0212) 511 24 24
E-posta bilgi@genctimas.com

Baskı ve Cilt Sistem Matbaacılık
Sertifika No 16086
Adres Yılanlı Ayazma Sok. No:8 Davutpaşa-Topkapı / İstanbul
Tel (0212) 482 11 01

TİMAŞ YAYINLARI / 4530

Gümüş Romanlar / 29

Raf: 10+ Roman/Öykü

KÜLTÜR BAKANLIĞI YAYINCILIK SERTİFİKA NO: 12364

© 2018 Eserin her hakkı anlaşmalı olarak Timaş Basım Ticaret ve Sanayi Anonim Şirketi'ne aittir. İzinsiz yayımlanamaz. Kaynak gösterilerek alıntı yapılabilir.

‘Oğlum Hikmet,’ dedi: ‘Sen istekli bir oyuncusun, sana bütün bildiklerimi öğreteceğim.’ Önce tekniği iyi bilmek gerekiyordu. Büyük oyun yazarları bize örnek oldu. Onları tanıdık. Albayım da bilgilerini benimle birlikte yeniden değerlendirdi. ‘Oyunlar,’ dedi, ‘Oğlum Hikmet, gerçeğin en güzel yorumlarıdır. Bizim gerçek dediğimiz şey de, bazı güçlükler yüzünden iyi oynanamayan oyunlardır.’ Neden gerçeklerden kaçtığımı ben de böylece anlamıştım.

Oğuz Atay – Tehlikeli Oyunlar

-|-

Bazen kendi kendime soruyorum:

Acaba düzgün ve akıcı bir konuşmam olsaydı, dünyanın en büyük tiyatro oyuncularından biri olabilir miydim? Yani ileride... (“Olabilir miyim?” olacak değil mi doğrusu?) On binler, yüz binler, belki de milyonların önünde hiç takılmadan, hiç kekeleymeden, dupduru bir konuşmayla sözlerimi savurabilir miydim (miyim) sahneden?

Sonrası alkışlar, alkışlar, alkışlar...

Bu soruların cevaplarını bilmiyorum. Ne evet, ne de hayır diyebilirim.

Zaten “evet” de “hayır” da diyemiyorum ya tek seferde...

Diyemiyorum.

(Doğru.)

Mesela “evet” diyeceksem, önce üst üste derin nefesler alıyor, sonra “E... E... E... Eve... Eve... Ve... Eve... Evet!” diyebiliyorum, zar zor. Ne zaman konuş-

mak için ağzımı açsam gırtlığım karıncalanıyor, sanki dilim büyüyor büyüyor da ağzımın içine sığmaz oluyor. Bir kelimenin ağzımdan çıkması için gereken o birkaç saniye bile bana bir ömür gibi uzun geliyor.

Öyle uzun ki, bazen “evet” diyene kadar, o geçen sürede, fikrimi değiştirdiğim bile oluyor!

Kekemelik, yani daha kibar bir tanımla söylemek gerekirse “konuşma bozukluğu” bana büyükbabamdan miras. Böyle bir rahatsızlığın genetik bir tarafı olabilir mi? Yani, büyükbabam da kekeme olduğu için mi kekemeyim ben de? Bilmem... Henüz bunu kanıtlayacak bir şey, bilimsel bir bilgi yok elimde. Ama bu miras işi, benim aklıma yatan bir fikir. Yoksa bir insan, hele hele bir çocuk, neden durduk yerde doğuştan kekeme olur ki?

(Olmasın.)

Annem, babam ve büyükbabam, tabii bir de ben: Dördümüz, çekirdek bir aile olarak birlikteyiz. Beraber yaşıyoruz yani. Daha doğrusu, “birlikte” yaşamaya çalışıyoruz. Birlik önemlidir çünkü bir aile için.

Kardeşim yok. Herhâlde benim kekeme olduğum anlaşılınca konuşmaya başladığımda, annem ve babam ikinci bir çocuk istememiş. “Ya o da kekeme olursa?” diye düşünmüş ve ikinci bir çocuk sahibi olmaktan vazgeçmiş olmalılar. Haksız da sayılmazlar.

Gerçi annem bu konu ile ilgili, yani neden bir kardeşimin olmadığı ile ilgili bir şeyler söylemişti bir keresinde: Başka çocuk istemiyorlarmış... (Şimdilik.)

Belki ileride düşünebilirlermiş... Tek çocuk olmak da güzel bir şeymiş...

Ve buna benzer bir sürü şey.

Ama ben her şeyin farkındayım. Benim gibi bir çocukları daha olsun istemiyorlar. (Bu kadar basit!)

Yani benim gibi kekeme.

(Büyükbabam gibi.)

Bu çok açık değil mi?

Şimdi bana, "Çok olumsuz düşünüyorsun, amma da karamsarsın!" diyebilirsiniz. Olsun. Duygularım da kekeme değil ya... İçimde, içimin derinliklerinde bir yerde bu duyguyu hissetmesem hiç böyle şeyler söyler miyim? Zaten yeterince üzgünüm kekemeliğimden dolayı, kendimi daha fazla üzer miyim?

Neyse...

Tek çocuk olmanın güzel yanları da var tabii. Biraz da bu açıdan, yani durumumun iyi taraflarından bakmaya çalışayım o zaman.

(Olumlu düşünmek iyi biri.)

Eğer bir kardeşim olsaydı, onunla pek de iyi anlaşamayabilirdim sanki.

Bir kere, ağabeyi olarak ona sözümü nasıl dinletirdim ki? Beni dinleyecek, daha doğrusu zamanını beni dinlemeye ayıracak mıydı bakalım kardeşim?

-Kaa... Kaaar... Kakak... Kardeş...

Oooo!

Ben daha ona “Kardeşim!” diye seslenene kadar... Değil tüm cümleyi, daha ağızımdan çıkacak ilk kelimeyi bitirene kadar bile dayanamaz, döner gider, kendi işine bakardı.

Siz de öyle yapmaz mıydınız?

(Yapmayınız!)

Hadi, işi biraz daha zorlaştıralım. Hatta daha da iddialı bir şekilde sokalım:

Bir kardeşim olduğunu ve kardeşimin de tıpkı benim gibi kekeme olduğunu düşünün! Mesela, sabah okula gitmeden önce kekeme kardeşimle tuvalet sırası için tartıştığımızı:

-Ö... Önnn... Önce ben...

-Ha... Haa... Hayır be... Be... Ben!

Bizim tartışmamız bitip de tuvalete hangimizin daha önce gireceği belli olana kadar dakikalar geçer, bu sırada da okul servisini kaçırdık.

(Tabii okul servisinden önce altımıza kaçırmazsak!)

Gördünüz mü? Sandığınız gibi tamamen olumsuz ya da karamsar düşünceler yok içimde. Olaylara, durumlara iyi ve komik yanlarından bakmayı da oldukça iyi becerebiliyorum. (Komedi ve dram; tiyatronun vazgeçilmezleri!) Hatta bu konu üzerine daha birçok, hepsi de birbirinden komik şakalar da yapabilirim, istesem.

Şimdilik bu kadarı yeterli ama.

O zaman gelin, daha yolun başındayken sizlerle bir anlaşma yapalım: Ne dersiniz?

Bana acımayı bir kenara bırakabilirsiniz.

Teşekkürler...

-2-

Babam da benim gibi.

Benim gibi derken, benim gibi kekeme değil, sakın yanlış anlaşılmasın. Benim gibi kekeme olan, daha önce de belirttiğim gibi, babam değil: Büyükbabam.

(Amma da çok “benim gibi” dedim değil mi? Bunu derken bile dedim! O zaman, bir kere daha “benim gibi” diyeceğim, kusura bakmayın...)

Babam da benim gibi.

Yani benim gibi tek çocuk. Hiç kardeşi yok. Ne amcam var ne de halam var anlayacağınız. Ama babamın neden tek çocuk olduğunu, yani neden bir kardeşi olmadığını bilmiyorum. Birkaç defa sormuştum gerçi. Her sorduğumda da “Sonra anlatırım...” deyip geçiştirmişti beni.

(Büyükler genel olarak her şeyi geçiştirir, sorduğunuz sorulara doğru düzgün bir yanıt vermez zaten...)

Ben de bu soru aklıma epeyce takıldığı için anneye de sormuştum bir zaman. Fakat annemin yanıtı da babamınkiyle aynı oldu. Yani beni geçiştirdi.

(İşte, ben size demiştim!)

Büyükbabama ise bu soruyu, yani neden babamdan başka bir çocuk sahibi olmadığını hiç sormadım. Zaten büyükbabama, neredeyse hiçbir şey sormam. Soramam. Sadece ben değil, benim gibi annem ve babam da (yine “benim gibi” dedim!) büyükbabama pek fazla soru sormaz. Sorsalar da cevap alamazlar. Bu yüzden de pek fazla soru sormaya yeltenmezler.

Büyükbabam garip biri. Garipliği, kekeme olmasından da öte bir gariplik.

(Şu “benim gibi” benzetmesinden sonra en çok sözünü ettiğim şey de “kekemelik” galiba. Ne kadar da fazla bahsediyorum bu konudan değil mi?)

En iyisi, size büyükbabamı anlatayım biraz:

Pek konuşkan biri değildir büyükbabam. Hatta mecbur kalmadıkça konuşmaz bile. Ama bunun kekeme olmasıyla ne kadar ilgisi var bilmiyorum. Çünkü suratı da hep asık. Sanki hiçbir şeyden memnun değilmiş gibi. Hep mutsuz, hep sinirli, hep canı sıkkın. Sürekli böyle. Büyükbabamın hiç güldüğünü görmedim desem, sanırım abartmış olmam. Gerçi büyükbabamı pek fazla gördüğümü de söyleyemem. Çünkü akşamları bile, yemek saati dışında, bizimle birlikte oturmaz. Her zaman kendi odasındadır. Odasına girer, kapısını kilitler, tek başına geçirir bütün zamanını. Odasından çıktığı zamanlarda da bizimle çok muhatap olmaz, kendi işine bakar. Ara sıra da dışarıya çıkar, biraz yürüyüş yapıp geri döner eve. Sonra da tabii ki odasına...

Büyükbabamın odasında öyle televizyonu falan da yoktur ha... Ne televizyonu ne de bilgisayarı. Gerçi, odasının içinde ne var ne yok bilmiyorum ya, hiç görmedim büyükbabamın odasını. Sadece büyükbabam odasına girip çıkarken, kapı aralığından, şöyle bir anlığına... Ona da görmek denirse.

Büyükbabam, odasında olmadığı zamanlar bile odasının kapısını kilitler ve anahtarı da hep yanında taşır. Öyle ki temizlik günlerinde annem bile giremez büyükbabamın odasına. Odasını kendisi temizler, yatağının örtüsünü, yastığını, çarşafını da kendisi değiştirir. Biz de annem ve babamla akşam yemeğinden sonra oturup televizyon izlerken, büyükbabamın odasında tek başına ne yaptığını bilmeyiz. "Ne yapıyorsun?" diye soramayız da... Ne mümkün!

Ama ben hep düşünürüm, büyükbabam odasına kapanıp ne yapıyor acaba diye...

Acaba, büyükbabam odasına kapanıp kitap yazıyor olabilir mi? Hatta kitaplar! Çünkü bazı yazarlar günlerce, hatta aylarca odalarına kapanıp yazarlarmış kitaplarını, öyle duymuştum. Hiç kimseyle konuşmazlar, sokağa çıkmazlar... Hatta bazıları uyumazmış bile.

Tam yoğunlaşma!

Düşünsenize: Belki de büyükbabam kekemeliğinden dolayı dile getiremediği tüm duygularını, acılarını, sıkıntılarını, üzüntülerini ve hatta sevinçlerini, mutluluklarını öyküler, romanlar aracılığıyla anlatmayı

seçmiştir. Neden olmasın? Kısa bir zaman sonra belki, cilt cilt yazdığı öykülerle, romanlarla çıkacaktır odasından! Şiirlerle, şarkılarla...

Ya da büyükbabamın odası aslında özel tasarım bir kimya laboratuvarıdır.

Olamaz mı? Olabilir!

Çeşit çeşit deney tüpleri, cam fanuslar, şişeler, daha birçok adını bile bilmediğim malzeme... Belki de büyükbabam kekemeliği iyi edecek, sonsuza dek bu illeti tarihe gömecek bir ilaç formülünün peşindedir. Yaptığı tüm bu deneyler ve büyük uğraşlar sonucunda önce kendini, sonra beni, en sonunda da dünyadaki tüm konuşma bozukluğu çeken insanları iyileştirip düzgün konuşmalarını sağlayacak bir ilaç icat edecektir! Artık deneylerinin son aşamalarında, zafere ulaşmak üzere bile olabilir...

Ve bu ilacı icat ettiği gün odasından kocaman bir gülümseme ile çıkarak, tek seferde ve oldukça duru bir konuşmayla, şöyle diyecektir bize:

-Çekoslovakyalılaştıramadıklarımızdan mısınız?

Hiç merak etmiyor gibi görünsem de işte böyle hayaller kuruyor, çok ama çok merak ediyorum aslında büyükbabamın odasını ve odasında neler yaptığını.

Belki bir gün, büyükbabamın odasının gizemini çözerim ya da büyükbabam bu gizemi kendi açıklar... Kim bilir?

O günü heyecanla beklediğimi itiraf etmeliyim.

Anlayacağınız, büyükbabam evde var ile yok arası yaşayan biri. Suskun tavrı ve her zaman asık olan suratıyla da biraz korkunç... Korkunç demek ne kadar doğru bilmiyorum, ama insanı ürküten bir yanı olduğunu söyleyebilirim.

Bazen düşünüyorum da eğer babaannem yaşıyor olsaydı, belki büyükbabam da mutlu olurdu. Hayat arkadaşı yanında olsaydı büyükbabamın, o zaman her şey daha farklı olurdu.

Olur muydu?

(Olmalı.)

Babaanne demişken...

Babaannemi hiç görmedim. Ama onu yine de çok seviyorum. İçimde bir yerlerde, büyükbabamın da onu hâlâ çok sevdiğine dair bir inancım var. Belki de tüm bu aksiliği bu yüzden, babaannemin yokluğundandır.

Sahi, bunu hiç düşünmemiştim:

Acaba babaannem de kekeme miydi?

-3-

Annem, ne zamandı hatırlamıyorum, bir sohbetimizde anlatmıştı:

Daha ufacık bir bebekken ben, ilk kez konuştuğumda, yani ağızımdan iki ayrı hece olarak (her bebek gibi) “an-ne” kelimesi çıktığı zaman o kadar sevinmiş ki...

“Benim için yeni bir hayat başladı o an. Bu sevincin de mutluluğun da ötesinde bir şeydi.” demişti.

Sözle tarif edilemez, dile gelmez, anlatılamaz bir şeymiş bu duygu.

Ama ben, annemin yaşadığı o sevinci, o mutluluğu gözlerinin içinde hâlâ görebiliyorum. Bana her baktığında, sanki içimde bir yerlere bakıyor, başka kimselerin görmediği, belki de asla göremeyeceği şeyleri görüyor gibi.

Anne olmak gerçekten kelimelere sığmayan, sadece ama sadece doyasıya yaşanan bir duygu olmalı. Tarifini yapmak gerçekten de pek mümkün gibi görünmüyor.

Bir gün sormuştum anneme, kekeme olmamdan dolayı üzülüyor mu diye. Bana öyle bir yanıt vermişti

ki, bir daha bu konuyu açmak gerekliliğini görmedim ve onun sevgisine sorgusuz sualsiz teslim oldum.

Şöyle demişti annem:

“Canım oğlum... O ilk kez heceleyerek ‘an-ne’ dediğin an yaşadığım tarifi mümkün olmayan mutluluğu tekrar tekrar yaşıyorum ben, bana kekeleyerek her ‘an-ne’ deyişinde. Belki kusursuzca, tek seferde ‘anne’ desen, diyebilseydin, çoktan unutup gidecektim o anı. Sen her kelimenle, benim için yeniden doğuyor, sanki yeniden ve ilk defa ‘an-ne’ diyor, içimi bir kat daha sevginle dolduruyorsun, güzel meleğim...”

Size kendimi tanıttım mı peki?

Ah, unuttum tabii... Daha adımlı bile söylemedim, değil mi? İnsan, kendisini nasıl oluyor da böyle unutabiliyor... Hâlbuki bizi yalnız bırakmayan, hep peşimizde, yanımızda olan kim var kendimizden başka?

(Hmm... Pek felsefeli, pek havalı bir söz oldu sanki.)

Adım, Hikmet.

Adımı annem koymuş. Ünlü yazar Oğuz Atay'ın hayranı olduğu için Hikmet koymuş adımlı. Zaten ben de kitap okuma sevgimi annemden aldığımı düşünürüm hep.

(Bu da genetik bir şey mi acaba?)

“Madem Oğuz Atay'ın hayranı, neden Oğuz koymamış o zaman adımlı? Hiç olmadı, Atay koysaymış!” diye düşünebilirsiniz tabii şimdi. Sorabilirsiniz.

Siz sormadan ben açıklayayım en iyisi:

Oğuz Atay'ın bir romanı varmış, yani aslında birden fazla romanı varmış da... Annemin en sevdiği Oğuz

Atay romanı, *Tehlikeli Oyunlar* adlı romanıymış. Bu romanın başkarakteri, yani romanda anlatılan asıl kişinin adıymış Hikmet. Adı ve soyadıyla söylersek, *Hikmet Benol*.

Annem, ilk olarak üniversite yıllarında okuduğu bu romandan, en çok da romanın başkişisi olan Hikmet Benol'dan o kadar çok etkilenmiş ki... Dönüp dönüp okuduğu bu romandan ilhamla, adımlı da Hikmet koymak istemiş.

Öyle de yapmış!

Tabii soyadımız Benol değil. Soyadımız, işin belki de en tesadüf eseri olan yanı da bu, *Altay*.

Evet evet, Oğuz Atay'ın soyadından bir harf fazla: A(l)tay!

Eğer adımlı Oğuz koymuş olsalardı, Oğuz *Altay* ismiyle korsan bir romancı olabilirdim belki de! Mesela *Tehlikeli Oyunlar* değil de, *Tehlikeli Koyunlar* diye bir roman yazabilirdim belki de ileride...

(Ne komik ama!)

Henüz adını aldığım Hikmet Benol'un anlatıldığı *Tehlikeli Oyunlar* romanını okumadım. Benim yaşım için oldukça ağır sayılabilecek, okusam da pek bir şey anlamayacağım bir kitaba benziyor. İleride, mutlaka ama mutlaka okuyacağım elbette. İleride dediğim, en azından birkaç sene sonra...

Siz de tahmin edersiniz ki, adımlın hikâyesini öğrendiğimde anneme sorduğum ilk soru şu olmuştu:

“Peki anneciğim, bu romanda anlatılan Hikmet de benim gibi kekeme mi?”

Bu sorum üzerine annem, sevgiyle karışık bir hüzün içerisinde gülmüş ve şöyle yanıt vermişti bana:

“Hikmet Benol da kekeme; ama dili değil, kalbi ve beyni kekeme!”

Annemin ne demek istediğini pek anlamamıştım. Şimdi de pek anlamış sayılmam ya gerçi...

Fakat düşününce, her insanın bir şekilde kekeme bir hayat sürdürdüğünü az da olsa anlayabiliyorum. Hayat, düzgün ve akıcı konuşan insanlar için de pek kolay olmamalı. Herkesin bir kekeme, aksak yönü vardır şu hayatta muhtemelen.

Benim gibi dili kekeme olanların işi daha da zor olmalı ama... Hele ki doğuştan, daha en baştan yenik bir şekilde başlamak hayata...

Ne diyorduk? Yine daldık şu kekemelik meselesine!

Adım Hikmet, Hikmet Altay.

Bu sene liseye geçtim. Yani geçeceğim, okulların açılmasına çok az kaldı.

Derslerinde başarılı bir öğrenci sayılıyım. Daha doğrusu, “sayılırdım”. İlkokul ve ortaokul boyunca öyleydi yani. Lise hayatımın nasıl olacağını, nelerle karşılaşacağımı henüz bilemiyorum. Sonuçta, artık başka bir okula gideceğim, başka başka dersler alacağım, başka başka öğretmenlerle tanışacağım yeni arkadaşlarım olacak... Yeni bir hayata adım atacağım kısacası.

Alın size bir zorluk daha!

Diğer çocuklar gibi, yani genel olarak yaşitlarım gibi, bilgisayar oyunlarına ya da futbol, basketbol gibi bir spora pek de merakım yok. Kitap okumayı severim, belki bu ilginç bir şey sayılabilir. Artık kitap okumak bile dikkat çeken, neredeyse sıra dışı bir şey sonuçta!

(Sosyal mesaj vermekten de geri durmam hani...)

Ama en çok sevdiğim şey, tiyatro. Her ne kadar olamayacağımı bilsem de en büyük hayalim de bir gün tiyatro oyuncusu olmak.

(Neden “olamayacağımı” düşündüğümü ayrıca belirtmem gerek yok sanırım...)

Annem ve babam, öyle pek de tiyatroya düşkün kişiler değiller. Zaten pek de vakitleri yok tiyatroya gitmeye. Sabah çıkıp akşam dönüyorlar eve. Döndüklerinde de oldukça yorgun oluyorlar. İşleri yoğun.

Büyükbabam da odasından pek çıkmadığı için...

Ben yine de şehrimizdeki tiyatro oyunlarını kaçırmamaya, mümkün olduğunca hepsini takip etmeye ve tüm oyunlara gitmeye gayret gösteriyorum. Çoğu zaman tek başıma gitmek zorunda kalsam da bu yolda hiç yılmadan ilerlemeye devam etmeye çalışıyorum.

Tiyatroda iki tür gösterim zamanı vardır. Bilmeyenleriniz için açıklamış olayım: Akşam saatlerinde olan oyun gösterimine “suare” denir. Özellikle hafta sonları yapılan ve genellikle de öğleden sonrasına denk gelen saatlerde yapılan gösterime ise “matine” denir.

Ben de genelde tek başıma tiyatroya gittiğim için, matine saatinde olmasına dikkat ediyorum gideceğim oyunların. Eğer matine saatinde olmayan oyunlar olursa, yani “suare” ise, kendi imkânlarımla gidiyorum oyunlara. Oyun çıkışı annem ya da babam beni almaya geliyor. Gerçi artık büyüdüm, tek başıma da dönebiliyorum. Tabii gittiğim tiyatro ile evimiz arasındaki mesafe uzun değilse ve saat de gece yarısını geçmediyse.

Sadece şehrimizdeki tiyatroların oyunlarını değil, başka şehirlerden şehrimize turneye gelen tiyatro gruplarının oyunlarını da takip ediyorum. Tabii bu kadar çok oyunu izlemek, hepsine bilet alıp gitmek biraz maliyetli. Anlayacağınız, para gerektiren bir iş. Ama ben bunun için de bir yol buldum elbette!

İşte size kitap okumanın yararlarından bir yarar. Hemen anlatayım:

Mimari eserlerle ilgili, onların ilginç yapılış serüvenlerini anlatan, eğlenceli bilgilerle dolu bir kitap okumuştum bir ara. Antik Yunan çağından Osmanlı devrine, oradan da günümüze kadar birçok mimari eserin nasıl ve neden yapıldıkları üzerine ilginç hikâyeler, hatta zaman zaman efsaneler barındıran bir kitaptı bu.

Bu kitapta, benim ilgimi en çok çeken yapılış hikâyesine sahip mimari eser, İstanbul’un Fatih semtindeki “Sanki Yedim” adındaki cami olmuştu.

(İsmi bile yeteri kadar ilginç değil mi sizce de?)